

**ECONOMIA SOCIALĂ ȘI ANTREPRENORIAT.
O ANALIZĂ A SECTORULUI NONPROFIT,**
Mihaela Vlăsceanu, Editura Polirom, Iași, 2010

Mihaela Pitea¹ și Adriana Doboș²

Mihaela Vlăsceanu a absolvit Facultatea de Filosofie, secția de Sociologie a Universității București în anul 1971. În 1983 devine doctor în științe politice susținând teza de doctorat cu tema *Analiza empirică a cauzalității sociale*. A publicat numeroase studii și articole în reviste de specialitate. Dintre volumele publicate menționăm *Psihosociologia organizațiilor și conducerii* care a primit premiul Academiei Române în anul 1993 și volumul *Sectorul nonprofit, Contexte, organizare, conducere* apărut în anul 1996.

În prefața cărții *Economia socială și antreprenariat. O analiză a sectorului nonprofit*, doamna prof. Vlăsceanu menționează că informațiile prezentate în paginile acesteia vin în completarea problematicilor deja explorate în volumul din anul 1996.

Titlul *Economia socială și antreprenariat. O analiză a sectorului nonprofit* captează atenția publicului prin folosirea termenului de economie socială, domeniu de mare interes în ultima perioada de timp în țara noastră și datorită finanțărilor din partea Fondului Social European.

Cartea este apărută la Editura Polirom în anul 2010 iar prețul acesteia este de 25 Ron.

¹ Sociolog, Coordonator Centru de Resurse în Economia Socială (CRES) în cadrul Asociației Alternative Sociale, Șos. Nicolina nr. 24, mpitea@alternativesociale.ro, 0735840022.

² Asistent social, Asistent coordonator Centru de Resurse în Economia Socială în cadrul Asociației Alternative Sociale. Șos. Nicolina nr. 24, adobos@alternativesociale.ro, 0755096920.

În introducerea cărții autoarea subliniază faptul că cel de-al treilea sector, respectiv sectorul economiei sociale, s-a dezvoltat în general datorită oamenilor care au dorit să se asocieze voluntar în organizații. Pentru definirea celui de-al treilea sector, doamna prof. Vlăsceanu utilizează denumiri precum „sector nonguvernamental” (corespondentul variantei americane) dar și „economie socială” (corespondentul variantei franceze).

Partea întâi din carte analizează sectorul nonprofit și organizațiile sale reprezentative. Autoarea trece în revistă definițiile sectorului nonprofit din perspectiva lui Peter Dazkin Hall și P. Drucker precum și clasificarea organizațiilor după Douglas.

Regăsim de asemenea informații despre perspectiva anglo-saxonă în ceea ce privește fundațiile caritabile dar și perspectiva românească legată de apariția activităților filantropice și a instituțiilor nonprofit.

Accentul este pus pe ideile economice despre organizațiile nonprofit, autoarea trecând în revistă mai multe teorii printre care amintim de: teoria bunurilor publice, teoria contractului preventiv și teoria controlului consumatorului. În finalul primei părți a cărții sunt exemplificate motivele care stau la baza înființării unei organizații nonprofit precum și limitele activităților desfășurate în cadrul acestora.

Partea a doua a acestei cărți prezintă cele mai importante componente ale organizațiilor nonprofit: misiunea, modelul de conducere, activitățile de marketing și de dezvoltare a fondurilor.

Autoarea precizează că în cadrul organizațiilor nonguvernamentale este necesar ca misiunea să fie clar formulată pentru ca activitățile să poată fi planificate și desfășurate cu succes. Doamna prof. Vlăsceanu pune accent pe faptul că organizațiile nonguvernamentale trebuie să-și revizuiască periodic misiunea ținând cont de dinamica și schimbările care au loc în mediul de desfășurare a activităților. De asemenea, subliniază importanța autorității în cadrul organizațiilor nonprofit și prezintă în detaliu responsabilitățile ce revin consiliului de conducere și conducerii executive. În acest sens autoarea

exemplifică diferitele roluri pe care le are directorul executiv în cadrul organizației: lider, manager, administrator și/sau antreprenor. Accentul cade pe rolul de antreprenor care presupune identificarea, inițierea, dezvoltarea de resurse și programe noi necesare pentru îmbunătățirea performanțelor organizației. La fel de important pentru succesul unei organizații nonprofit, alături de misiunea și stilul de conducere, este și activitatea de marketing care necesită cercetarea pieței, promovarea organizației pe piață și dezvoltarea programelor specifice.

În partea a treia a cărții doamna prof. Vlăsceanu prezintă principalele idei despre sectorul nonprofit, societatea civilă și antreprenoriatul social și consideră relevantă în acest sens cercetarea din cadrul proiectului internațional desfășurat de către John Hopkins Comparative Nonprofit Sector. Aceasta s-a axat pe studierea rolului, dimensiunilor, structurii și surselor de finanțare ale societății civile globale. Autorii cercetării propun cinci caracteristici definitorii ale societății civile: entitățile specifice sectorului sunt considerate forme de organizare, organizațiile societății civile sunt localizate în sectorul privat, profitul este direcționat pentru realizarea obiectivelor organizației, sectorul are capacitatea de autoconducere/autogovernare, participarea membrilor la activitățile din cadrul organizațiilor este voluntară.

În contextul schimbărilor produse în ultimii ani la nivelul dezvoltării organizațiilor a apărut conceptul de antreprenoriatul social văzut ca fenomen global. Acesta se axează pe ideea de inovare socială și pe implicarea cât mai activă a cetățenilor în identificarea de soluții pentru rezolvarea problemelor sociale.

Autoarea prezintă cele trei tipuri de antreprenoriatul: economic, social și nonprofit și detaliază caracteristicile specifice fiecăruia dintre acestea. În ceea ce privește antreprenoriatul economic sunt supune atenției cititorului informații despre definirea și evoluția termenului, despre modelul antreprenorial propus de Schumpeter și cel al lui Peter Drucker. În completarea acestor informații sunt trecute în revistă modelele de

bune practici, evidențiate pentru cititor prin încadrarea lor în chenare.

În analiza antreprenoriatului social, doamna prof. Vlăsceanu pune accent pe evoluție, concepte, manifestări și practici ale termenului. Este preocupată și de subiecte precum: locul antreprenorilor sociali în comunitate, perspectivele teoretice, profilul antreprenorului social și al întreprinderilor sociale.

Ultimul tip de antreprenoriat prezentat este cel nonprofit cu exemplificarea ideilor despre beneficiile acestuia, despre dificultățile pe care antreprenorii le întâlnesc în viața de zi cu zi și a provocărilor organizațiilor nonprofit. Aceste provocări sunt legate de următoarele aspecte: necesitatea reconsiderării relației dintre stabilitate și schimbare, reconsiderarea politicilor de personal, modul de raportare la procesul decizional și la strategiile de control, strategiile de marketing precum și schimbarea mentalității cu privire la politicile de construcție a prețurilor.

Autoarea face o prezentare a organizațiilor nonprofit, vorbește despre antreprenoriat însă nu dezvoltă subiectul economiei sociale, tematică amintită încă din titlul cărții. Informațiile din volum se adresează persoanelor cu pregătire în domeniul antreprenoriatului și sectorului nonprofit și nu este destinată publicului larg.

Doamna prof. Vlăsceanu, prin volumul de față, realizează o trecere în revistă a informațiilor legate de sectorul nonprofit - specificul organizațiilor, tipologia acestora, modelele de conducere adoptate de organizații, rolul și structura societății civile globale și tipurile de antreprenoriat - dar frustrează cititorul prin faptul că nu detaliază informații despre economia socială. Acestea ar putea viza aspecte precum: istoria economiei sociale în România și străinătate, cadrul legislativ specific, cercetările realizate în domeniu, modele de bune practici dar și recomandări pentru dezvoltarea domeniului.